

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Діяльність будь-якого підприємства нерозривно пов'язана із споживанням ресурсів, що вимагає забезпечення їх поновлення з точки зору забезпечення безперервності функціонування суб'єкта господарювання. Процес такого поновлення діяльності називається відтворенням. Управління процесами відтворення є важливим завданням системи менеджменту, адже саме ефективне вирішення питань, пов'язаних із формування ресурсів на заміну використаним / спрацьованим визначає стійкість функціонування та розвитку підприємства.

Відтворення – безперервний процес оновлення матеріально-технічної бази, що включає етапи формування, відновлення та вибуття ресурсів, підтримання їх у працездатному стані.

Отже, відтворення – це процес поновлення ресурсного забезпечення функціонування підприємства. Відтворення може відбуватися у трьох ключових формах:

- звужене – відтворення відбувається у обсягах, менших, ніж були у попередньому періоді. Такий тип відтворення притаманний для підприємств, які характеризуються наявністю кризових тенденцій у їх діяльності;
- просте – передбачає поновлення ресурсного забезпечення у таких же обсягах, як були в минулому періоді;
- розширене – відтворення ресурсів та діяльності підприємства у обсягах, більших, ніж були у попередньому періоді. Такий тип відтворення притаманний для підприємств, що розвиваються.

Важливим елементом управління відтворенням діяльності підприємства є формування відповідного фінансового забезпечення, адже за змістом відтворення представляє собою закупівлю ресурсів, необхідних для продовження функціонування підприємства. Відтак, варто зауважити, що фінансування процесів відтворення може здійснюватися з використанням традиційних джерел фінансових ресурсів для бізнесу. Зокрема, джерела фінансових ресурсів для забезпечення відтворення діяльності підприємства доцільно поділити на дві великі групи: власні та залучені.

До власних (внутрішніх) джерел фінансування доцільно віднести:

- внески засновників (учасників) підприємства;
- амортизаційні відрахування;
- нерозподілений чистий прибуток, який був сформований у попередніх періодах функціонування підприємства.

До залучених (зовнішніх) джерел фінансових ресурсів відносяться:

- інвестиції;
- кредити;
- позики;
- грантове фінансування;
- державне фінансування тощо.

Вибір конкретних джерел фінансування залежить від типу відтворення, який реалізує підприємство та його можливостей щодо залучення зовнішніх джерел фінансування.

Варто відзначити, що кожне з джерел має свої переваги та недоліки. Зокрема, власні джерела фінансування мають нижчу вартість використання, не потребують дотримання якихось додаткових умов та вимог. Водночас, зазвичай, власні фінансові ресурси є обмеженими, що створює перепони на шляху реалізації цілей при реалізації розширеного типу відтворення. Зовнішні (залучені) ресурси, з одного боку, мають менші обмеження за обсягом, проте є платними, тобто передбачають витрати, пов'язані із залученням відповідних ресурсів (зокрема, кредити, позики), передбачають необхідність дотримання певних умов для їх отримання (наприклад, грантове та державне фінансування). Отже, вибір конкретних джерел фінансування має здійснюватися з урахуванням усіх релевантних факторів, вартості використання тих чи інших видів ресурсів тощо.

Таким чином, узагальнюючи вищенаведене, маємо зауважити, що управління відтворенням діяльності підприємства є важливим напрямом керівного впливу. У свою чергу, фінансове забезпечення процесів відтворення виступає одним з ключових етапів процесу управління відтворенням в цілому. Формування належного обсягу фінансових ресурсів з урахуванням такої структури, яка забезпечить оптимізацію витрат на відповідне залучення фінансових ресурсів, є одним з ключових завдань, що постають перед менеджерами підприємства. Від ефективності вирішення такого завдання суттєво залежать перспективи розвитку та функціонування суб'єкта господарювання, його ресурсне забезпечення та стратегічна стійкість.